

Rok 1918.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XVII. — Wydana i rozesłana dnia 2. lutego 1918.

Treść: M 37. Rozporządzenie, w sprawie zarządzeń celem utrzymania w ruchu gospodarstwa rolnego.

37.

Rozporządzenie Ministra rolnictwa w porozumieniu z interesowanymi Ministrami z dnia 31. stycznia 1918,

w sprawie zarządzeń celem utrzymania w ruchu
gospodarstwa rolnego.

Na zasadzie ustawy z dnia 24. lipca 1917,
Dz. u. p. Nr. 307, rozporządza się, co następuje:

1. Zabezpieczenie robót koło zasiewów i uprawy pola.

§ 1.

Każdy gospodarz rolny (posiadacz gruntu, dzierżawca, użytkowca itd.) obowiązany jest uprawić na wiosnę wszystkie swoje grunty rolne, nadające się do uprawy, o ile nie uprawiono ich już w jesieni.

Grunta rolne, których roślinność (zasiewy) poniosła szkodę, należy ponownie obsiać lub w razie potrzeby na nowo uprawić.

Polityczna władza powiatowa może na wniosek komisji dla żniw (§ 11. i nast.) zezwolić z ważnych powodów gospodarczych na wyjątki od ustanowionego w ustępie 1. obowiązku uprawy wszystkich gruntów rolnych, nadających się do uprawy.

II. Zarządzenia na rzecz przedsiębiorstw potrzebujących pomocy.

§ 2.

Jeżeli w jakimś gospodarstwie rolnym zagrożone jest wykonanie na czas robót przy uprawie pola i przy żniwach wskutek powołania jego posiadacza lub zarządcy do służby wojskowej lub wskutek innych przeszkód, spowodowanych wojną, to przedewszystkiem winna komisja dla żniw postarać się o odpowiednią pomoc w obrębie swego zakresu działania przez poradę, przydzielanie sił roboczych i środków do prowadzenia gospodarstwa, tutdzież w inny stosowny sposób.

Jeżeli pomimo tych zarządzeń nie może być zapewnione wykonanie na czas potrzebnych robót, to obowiązek ich wykonania spada na gminę, o ile polityczna władza powiatowa nie zezwoliła na wyjątek w myśl § 1., ustęp 3.

Gmina ma prawo żądać zwrotu spowodowanych tem rzeczywistymi kosztów z plonów uprawionego gruntu.

III. Uprawa gruntów nie używanych do celów gospodarczych.

§ 3.

Gruntów nie używanych do celów gospodarczych, które nadają się do uprawy, może użyć gmina, na obszarze której leżą, do uprawy roślin

spożywczych i pastewnych na czas aż do najbliższych zbiorów, jeżeli aż do terminu, który ma oznaczyć polityczna władza powiatowa według miejscowych stosunków w poszczególnych gminach, właściciel gruntu (dzierżawca itd.) nie podjął na nich robót przygotowawczych do uprawy wiosennej.

Każda gmina ma corocznie najdalej do 25. kwietnia przedkładać politycznej władzy powiatowej spis wszystkich gruntów, położonych na jej obszarze, których uprawa przez gminę w myślu ustępu 1. wchodzi w rachubę i przy tej sposobności oświadczenie, czy i które z tych gruntów sama zamierza poddać uprawie.

Grunta, co do których gmina nie skorzysta z tego prawa, może polityczna władza powiatowa przydzielić na czas aż do najbliższych zbiorów do uprawienia gminom sąsiadnim, większym przedsiębiorstwom małego lub wielkiego przemysłu i zakładom lub poszczególnym osobom.

Jeżeli jednak właściciel takiego gruntu doniesie gminie najdalej do dnia 15. kwietnia bieżącego roku gospodarczego i wobec niej uwiarogodni, że grunty jeszcze przed najbliższymi zbiorami ma być uprawiony lub użyty w sposób, wykluczający uprawę roślin spożywczych lub pastewnych, to gmina ma przedłożyć to doniesienie równocześnie ze spisem, wymienionym w ustępie 2., politycznej władzy powiatowej, która, unikając wszelkiej zwłoki, rozstrzyga o tem, czy i na jaki przekąt czasu dopuszczalna jest pomimo tego uprawa przez gminę lub trzecie osoby.

Przy gruntach, które nie mają być zabudowane, lecz mają być użyte w inny sposób, należy przedewszystkiem uwzględnić to, czy zamierzone użycie leży w wyższym stopniu w interesie publicznym niż uprawienie ich roślinami spożywczymi i pastewnymi.

O rozstrzygnięciu należy zawiadomić natychmiast gminę i wnioskodawcę.

§ 4.

Do gruntów gospodarstwa rolnego, które ze względu na płodozmian leżą odlegiem, tutajże do lat i pastwisk, które kosi się i wypasa odpowiednio do ich każdorzędnego stanu kultury, nie stosują się postanowienia § 3.

IV. Używanie gruntów rolnych do zakładania ogródków im. Schrebera i wojennych ogrodów warzywnych.

§ 5.

Polityczna władza powiatowa może celami zapewnienia zaopatrzenia w żywność większych środowisk ludności zarządzić wyjątkowo, że odpowiednie grunta rolne, położone w pobliżu tychże, mają być użyte pod uprawę jarzyn lub ziemniaków i może przydzielić takie grunta do uprawienia gminom, większym przedsiębiorstwom małego lub wielkiego przemysłu i zakładom, poszczególnym osobom lub stowarzyszeniom ogródków im. Schrebera.

Przed rozstrzygnięciem należy przesłuchać właściciela gruntu. Jeżeli on oświadczenie, że grunty sam uprawi, zabuduje lub użyje w inny sposób po myśli postanowień § 3., ustęp 4. i 5., to należy postąpić według tych postanowień. Polityczna władza powiatowa ma przy rozstrzyganiu uważać na to, by gospodarstwo właściciela gruntu mogło być bez przeszkód utrzymane w ruchu. Równocześnie z przydzieleniem ma ona wydać zarządzenia co do sposobu uprawy gruntu i oznaczyć wysokość wynagrodzenia, które ma płacić osoba trzecia.

V. Stosunki prawne odnośnie do gruntów, objętych do uprawy przez gminy lub oddanych osobom trzecim do uprawy.

§ 6.

Jeżeli w myśl postanowień §§ 3. lub 5. grunty zostały objęte przez gminę do uprawy lub oddane w tym celu osobie trzeciej, to należy wykonać natychmiast i to wedle wskazówek komisji dla żuław i politycznej władzy powiatowej potrzebne roboty polne.

§ 7.

Uprawiający może poczynić wszelkie zarządzenia, potrzebne do należytego zagospodarowania gruntu. Przysługuje mu prawo dostępu i dojazdu przez cudze drogi prywatne. Dostęp i dojazd przez cudze grunty dla celów gospodarskich dozwolony jest uprawiającemu o tyle, o ile to jest możliwe bez dotkliwej szkody dla cudzego posiadania i o ile nie można się w inny sposób dostać na grunty, wzięte pod uprawę. Natomiast nie wolno przez gospodarowanie na gruncie ograniczać istniejących praw drogowych.

Polityczna władza powiatowa ma udzielać potrzebnych wskazówek, aby nie dopuścić do przeszkoł komunikacji i w prowadzeniu gospodarstwa.

Komisja dla żniw ma wydać w razie potrzeby postanowienia co do czasu zebrania plonów.

§ 8.

Dochód uzyskany z uprawy gruntu (§§ 3. i 5.) przypada uprawiającemu.

Właściciel nie ma prawa do tego dochodu. Roszczenie o wynagrodzenie przysługuje mu przeciwko uprawiającemu tylko odnośnie do grunów przydzielonych po myślu § 5., a roszczenie o odszkodowanie tylko o tyle, o ile uprawiający dopuścił się zawiżenia.

Po zebraniu plonów gaśnie wszelkie prawo uprawiającego do używania gruntu.

§ 9.

Przez uprawę nie zostają dotknięte istniejące zobowiązania właściciela do ponoszenia ciężarów, przywiązywanych do gruntu.

Pozbycie lub wydzierżawienie gruntu nie wywiera żadnego wpływu na prawa uprawiającego.

§ 10.

Wzbronione jest dalsze oddawanie do użycia za zapłatę grunów, których uprawy dopuszcza polityczna władza powiatowa trzecim osobom w myślu §§ 3. i 5.

Za taką zapłatę nie należy uważać kwot, które przy ogródkach im. Schrebera i wojennych ogródkach warzywnych pobiera się od gospodarujących osobistości na poszczególnych udziałach grunów celem pokrycia ogólnych wydatków gospodarstwa, tutajże zarządu.

VI. Komisje dla żniw.

§ 11.

Polityczna władza powiatowa winna w każdej gminie, w której prowadzi się gospodarstwo rolne, ustanowić komisję dla żniw.

Komisja ta składa się z przewodniczącego i co najmniej z trzech członków, osiadłych w gminie. Przewodniczącym jest naczelnik gminy lub jeden z członków zwierzchności gminnej. Jako członkowie komisji dla żniw wchodzą przedewszystkiem w rachubę: organa zawodowych reprezentacji rolniczych, tutajże inni obznajomieni z takimi

sprawami i godni zaufania członkowie gminy, duszpasterze, kierownicy szkół i nauczyciele.

Przy wyborze członków należy mieć względ na odpowiednie zastępstwo wielkiej, średniej i małej własności.

Tam, gdzie istnieją samostanione obszary dworskie, działalność komisji dla żniw rozciąga się także na obszar dworski, któremu należy przyznać zastępstwo w komisji dla żniw.

Urząd członków komisji dla żniw jest urządzeniem honorowym i nie można się od niego uchylić.

§ 12.

Do powzięcia ważnych uchwał komisji dla żniw wymagana jest obecność przewodniczącego i większości członków.

Uchwały komisji dla żniw zapadają większością głosów. W razie równości głosów uważa się ten wniosek za przyjęty, do którego przystąpił przewodniczący.

Przewodniczący ma wykonać powzięte uchwały i może w tym celu zażądać w razie potrzeby pomocy gminy.

§ 13.

Przeciw uchwałom komisji dla żniw niema żadnego odwołania, o ile osobnymi przepisami nie zarządzono czego innego.

§ 14.

W gminach, w których nie należy ustanawiać komisji dla żniw, wstępuje w miejsce komisji dla żniw odnośnie do jej obowiązków i upoważnień naczelnik gminy, a w razie jego nieobecności lub doznanego przezeń przeszkoły członek zwierzchności gminnej, powołany wedle ordynacji gminnej do jego zastępstwa.

§ 15.

Komisje dla żniw mają starać się o to, aby wszystkie roboty gospodarskie były wykonane na czas i w zupełności.

W szczególności mają one obowiązek:

1. troszczenia się o to, aby wszelkie grunta rolne, nadające się do uprawy, o ile nie są przeznaczone pod uprawę koniczyny lub kultur trwały, przerano w jak najkrótszym czasie po ukończeniu zbiorów;

2. troszczenia się o to, by grunta rolne, o ile na to pozwalały stosunki przedsiębiorstwa, uprawiono w jesieni w jak najszerzych rozmiarach;

3. troszczenia się o to, aby na wiosnę nie pozostał nieuprawiony żaden grun rolny, nadający

się do uprawy i aby te grunta rolne, których zasiewy poniosły szkodę, w odpowiedni sposób obsiano dodatkowo lub na nowo uprawiono (§ 1., ustęp 1. i 2.);

4. stawiania wniosków u politycznej władzy powiatowej co do gruntów, które należy wyjąć z pod obowiązku uprawy po myśli § 1., ustęp 3.;

5. stwierdzenia, które grunta potrzebują pomocy wskutek powołania ich posiadaczy lub zarządców do służby wojskowej lub wskutek innych przeszkołd, spowodowanych wojną (§ 2., ustęp 1.);

6. wyszukiwania sił roboczych, będących do rozporządzenia na obszarze gminy i środków do prowadzenia gospodarstwa (§ 2., ustęp 1.);

7. ułożenia planu pracy dla wykonania robót przy uprawie pola i przy zniwach na potrzebujących pomocy gruntach w punkcie 5. przytoczonych i dozorowania tych robót (§ 2., ustęp 1.);

8. przydzielania sił roboczych i środków do prowadzenia gospodarstwa przedsiębiorstwom, potrzebującym pomocy, wymienionym w § 2. i przedstawienia odnośnego wniosku u politycznej władzy powiatowej w tych przypadkach, w których teże władzy lub politycznej władzy krajowej zastrzeżono wydawanie zarządzeń (§§ 21. i 22.);

9. udzielania porady gospodarzom rolnym co do wyboru rodzaju płodów, które należy uprawić, co do miejsca i sposobu sprowadzania nasion i nawozów, tudzież udzielania im pomocy przy ich sprowadzaniu (§ 2.);

10. donoszenia gminie o tych nieruchomościach, których uprawa w należytym czasie lub dokonanie zbiorów wskutek powołania ich posiadaczy lub zarządców do służby wojskowej lub wskutek innych przeszkołd, spowodowanych wojną, nie może być zabezpieczone wyłącznie przy pomocy zarządzeń, przewidzianych w punktach 7., 8. i 9. (§ 2., ustęp 2.);

11. ułożenia spisu wszystkich gruntów, których uprawa przez gminę w myśl § 3., ustęp 1., wchodzi w rachubę. Ten spis należy przedłożyć gminie z dokładnem o ile możliwości podaniem wielkości poszczególnych gruntów do dnia 20. kwietnia;

12. wydawania opinii o tem, czy jakiś grunt gospodarstwa rolnego leży odlegiem ze względu na płodoznian, tudzież o tem, czy łąki i pastwiska kosi się i wypasa odpowiednio do ich każdorazowego stanu kultury (§ 4.);

13. przedstawiania wniosków u politycznej władzy powiatowej o obejmowanie gruntów gospodarstwa rolnego na zakładanie ogródków im. Schrebera i wojennych ogrodów warzywnych i wydawania opinii o takich wnioskach, stawianych przez innych (§ 5.);

14. wydawania opinii o tem, czy zanierzone użycie gruntu gospodarstwa rolnego do celów niegospodarczych leży w wyższym stopniu w interesie publicznym niż użycie tegoż pod uprawę roślin spożywczych lub pastewnych (§ 3., ustęp 5., i § 5., ustęp 2.);

15. wydawania wskazówek co do rozpoczęcia i dokonania uprawy i zbiorów na gruntach, objętych przez gminę do uprawy lub oddanych w tym celu osobom trzecim (§§ 6. i 7.. ustęp 3.);

16. troszczenia się o utrzymanie w należytym stanie tych melioracyjnych i innych urządzeń, służących gospodarstwu rolnemu, które stworzono przy pomocy funduszy publicznych;

17. współdziałania w innych zadaniach, poruczonych im szczególnymi rozporządzeniami lub poleceniami władz politycznych;

18. składania sprawozdań politycznej władzy powiatowej o spostrzeżeniach, które wymagają szczególnych zarządzeń rządu.

VII. Dostarczanie rolnych sił roboczych i środków do prowadzenia gospodarstwa.

§ 16.

Celem zaspokojenia potrzeby przedsiębiorstw wymagających pomocy (§ 2.) odnośnie do rolnych sił roboczych należy się owołać w pierwszym rzędzie do pomocy dobrowolnej. Jeżeli w ten sposób potrzebne roboty nie mogą być wykonane na czas i w zupełności, to komisja dla zniw winna przydzielić siły robocze, niezbędnie potrzebne do ich wykonania, przyczem należy uwzględniać równomiernie wszystkie potrzebujące pomocy przedsiębiorstwa.

§ 17.

Poza wyjątkami, wymienionymi w drugim ustępie niniejszego paragrafu, są wszystkie obecne w gminie osoby płci obojga obowiązane, na zarządzenie komisji dla zniw wykonywać roboty rolne w gminie.

Uwolnieni od tego obowiązku są:

1. osoby pozostające w służbie publicznej, duszpasterze, lekarze i lekarze weterynaryjni, aptekarze, akuszerki i osoby, zajmujące się pielęgnowaniem chorych;

2. te osoby, które z powodu swego stanu zdrowia lub z innych przyczyn nie nadają się do wykonać się mających robót rolnych;

3. samodzielni gospodarze i ich służba, jednak tylko o tyle, o ile osoby te są potrzebne we własnym przedsiębiorstwie do robót rolnych;

4. posiadacze przemysłowych i innych przedsiębiorstw ludzie ich pomocniccy, jednak tylko o tyle, o ile są niezbędni do utrzymania ruchu własnych przedsiębiorstw;

5. posiadacze przedsiębiorstw, uznanych na podstawie § 1. rozporządzenia cesarskiego z dnia 25. lipca 1914, Dz. u. p. Nr. 155, za chronione przez państwo, oraz ich funkeyonaryusze.

§ 18.

Osobom powołanym w myśl § 17. do pomocy przy gospodarstwie rolnym przysługuje wobec właściciela gruntu, w którego przedsiębiorstwie są zajęci, roszczenie o wynagrodzenie.

Polityczna władza powiatowa może ustanawiać dla swego okręgu administracyjnego dla powołanych w myśl tego rozporządzenia robotników rolnych jednolite płace, w których musi się mieścić także wartość pieniężna wyżywienia, jakie maja dawać ewentualnie pracodawca. Płace mają być odrębnie ustanowione dla robotników plemińskiej i żołyskiej, dla młodocianych i dorosłych.

Jeżeli nie ustanowiono takich jednolitych płac, to osobom, wymienionym w ustępie 1., należy się wynagrodzenie w wysokości oznaczonej przez komisję dla żniw według zarobków, odpowiadających każdorazowemu miejscowym stosunkom.

§ 19.

Komisja dla żniw obowiązana jest starać się w razie potrzeby o uzyskanie obcych sił roboczych i wejść w tym celu w porozumienie przedwszystkiem także z krajowymi biurami evidencji pracy, z zakładami pośrednictwa pracy, z obozami uchodźców i komisjami pieczy nad zarobkującą młodzieżą, z kierownictwami przytułisk, zwierzchnościami stowarzyszeń przemysłowych itd.

§ 20.

Jeżeli w jakimś przedsiębiorstwie w rodzaju określonym w § 2., nie mogą być wykonane potrzebne roboty rolne wskutek braku narzędzi rolnicznych, zwierząt pociągowych lub maszyn, poruszanych siłą ludzką lub zwierzęcą, to komisja dla żniw może zarządzić, że posiadacze takich środków do prowadzenia gospodarstwa, jak długo sami ich we własnym przedsiębiorstwie nie potrzebują, winni odstąpić je takim przedsiębiorstwom rolnym,

potrzebującym pomocy celem rychkiego ukończenia robót rolnych, a to w miarę koniecznej potrzeby.

Takie zarządzenie jest dopuszczalne tylko wtedy, jeżeli nie zachodzi obawa, że te środki do prowadzenia gospodarstwa zostaną uszkodzone wskutek ich odstąpienia.

§ 21.

Pod tymi samymi warunkami może zarządzić polityczna władza powiatowa, że przedsiębiorstwom potrzebującym pomocy w tej samej gminie mają być odstąpione motoryczne siły pociągowe lub maszyny, poruszane motorami, ludzież że zbędne w jednej gminie środki do prowadzenia gospodarstwa tego rodzaju lub rodzaju, określonego w § 20., mają być odstąpione potrzebującym pomocy przedsiębiorstwom w innej gminie tego samego powiatu politycznego.

§ 22.

Polityczna władza krajowa może zarządzić dostarczenie środków do prowadzenia gospodarstwa, wymienionych w §§ 20. i 21. pod przytoczonymi tamże warunkami także dla innego powiatu politycznego swego obszaru administracyjnego.

Za wzajemnym porozumieniem właściwych politycznych władz krajowych może być zarządzone dostarczenie także dla innego obszaru administracyjnego.

§ 23.

Władza powołana po myśli postanowień §§ 20., 21. i 22. do rozrządzania środkami do prowadzenia gospodarstwa może zarządzić także dostarczenie potrzebnej paszy dla zwierząt pociągowych i innego rodzaju materyałów (opału, smarów itp.), o ile posiadacz sam nie potrzebuje tych przedmiotów.

Władza ta może oznaczyć także osobę, która ma pełnić służbę przy dostarczonych zwierzętach pociągowych i maszynach rolnicznych jako kierownik lub dozorca.

Wraz ze zwierzętami pociągowymi należy dostarczyć także odpowiedniego wyekwipowania, o ile posiadacz niem razporządza.

§ 24.

Polityczna władza krajowa może ustanowić za dostarczenie środków do prowadzenia gospodarstwa przez gospodarzy rolnych (§§ 20. do 23.) dla swego obszaru administracyjnego lub części tegoż jednolitą taryfę wynagrodzenia, w którym mieści się także odszkodowanie za zwyczajne zużycie tych środków do prowadzenia gospodarstwa.

§ 25.

Jeżeli nie ustanowiono takiej taryfy wynagrodzenia, to, jeżeli strony nie mogą się pogodzić, rozstrzyga o wysokości należnej zapłaty ostalecznie polityczna władza powiatowa wedle swobodnego uznania.

§ 26.

Postanowienia §§ 24. i 25. nie dotyczą roszczeń o zwrot szkody, która powstała przez to, że taki środek do prowadzenia gospodarstwa został uszkodzony w czasie używania go, stał się niezdany do użytku lub że wartość jego zmniejszyła się w niezwykłym stosunku. Zwrot szkody należy się w takim przypadku według zwykłej wartości, jaką miała rzecz w chwili uszkodzenia.

§ 27.

Polityczna władza powiatowa jest upoważniona w razie potrzeby zezwolić celem przewozu produktów rolnych przez czas, który kalendarzowo oznaczyć należy, na założenie przenośnych kolejek polnych także na obcych polach i gruntach. Polityczna władza powiatowa ma przytem zważyć na to, aby tego rodzaju kolejki polne założono i ruch na nich urządzono w sposób, połączony dla odnośnych właścicieli gruntowych z najmniejszą szkodą lub niedogodnością.

VIII. Obowiązek wytwórców i handlarzy do odstąpienia maszyn rolniczych.

§ 28.

Kto wyrabia maszyny rolnicze lub motory, służące do ich poruszania albo rzecząmi temi handluje, jest obowiązany na wczwanie politycznej władzy krajowej przyprowadzić je do stanu zdatnego do ruchu i na polecenie tej władzy sprzedać je lub pożyczyć tej władzy lub miejscu przez nią oznaczonemu.

Co do wynagrodzenia za odstąpienie maszyn, zarekwirowanych po myśli ustępu 1., mają odpowiednie zastosowanie postanowienia § 7. rozporządzenia cesarskiego z dnia 24. marca 1917, Dz. u. p. Nr. 131.

IX. Prawo pierwokupna wydzierżawiającego odnośnie do środków dla prowadzenia gospodarstwa, należących do dzierżawcy.

§ 29.

Wydzierżawiającemu grunt gospodarstwa rolnego przysługuje wobec dzierżawcy w ciągu ostatnich sześciu miesięcy stosunku dzierżawnego prawo pierwokupna odnośnie do znajdujących się na gruncie i potrzebnych do jego należytego zagospodarowania narzędzi, bydła, paszy, nasion i innych środków, służących do prowadzenia przedsiębiorstwa.

Dzierżawca ma zawiadomić bezzwłocznie wydzierżawiającego o zamierzonej sprzedaży. Prawo pierwokupna gaśnie, jeżeli nie zostanie wykonane przez wydzierżawiającego, znajdującego się w tej samej miejscowości w ciągu dni trzech, a przez każdego innego w ciągu dni ośmiu.

Jeżeli wydzierżawiający wykonał prawo pierwokupna, to w braku dobrowolnego porozumienia winna oznaczyć polityczna władza powiatowa, czy i dokąd dzierżawca ma zatrzymać tymczasem w przechowaniu przedmioty, nabyle przez wydzierżawiającego (§§ 961., 962., 964. do 967. powsz. ks. ust. cyw.), dalej, czy i w danym razie jakie wynagrodzenie ma być wypłacone dzierżawcy oprócz zwrotu należącego się po myśli § 967. powsz. ust. cyw. Do bydła stosują się te przepisy tylko wtedy, gdy wydzierżawiający dostarczy potrzebnej paszy lub dzierżawca może udzielić paszy bez szkody dla własnego bydła.

Jeżeli dzierżawcy wolno sprzedawać przedmioty, wymienione w ustępie 1., wskutek osobnych przepisów tylko pewnym oznaczonym miejscu albo jeżeli chodzi o sprzedaż, które wypływały z należycie prowadzonego gospodarstwa, nie mają zastosowania postanowienia tego paragrafu.

X. Przyboczne rady rolnicze.

§ 30.

W siedzibie każdej politycznej władzy krajowej należy ustanowić radę przyboczną dla spraw rolnictwa, która ma nosić nazwę „Przyboczna rada rolnicza c. k. Namiestnictwa (Rządu krajowego)“. Rada ta składa się z szefa politycznej władzy krajowej lub wyznaczonego przez niego zastępcy jako przewodniczącego i conajmniej z pięciu członków, zamianowanych przez przewodniczącego z zastrzeżeniem odwołania.

Na członków tej rady przybocznej należy powoływać tylko takie osoby, które pracowały z powodzeniem w dziedzinie rolnictwa teoretycznie lub praktycznie.

Dla każdego powiatu politycznego należy ustanowić w siedzibie politycznej władzy powiatowej radę przyboczną dla spraw rolnictwa, która ma nosić nazwę „Przyboczna rada rolnicza c. k. Starostwa”. Rada ta składa się z naczelnika politycznej władzy powiatowej lub jego zastępcy jako przewodniczącego i conajmniej z czterech członków, których mianuje przewodniczący z zastrzeżeniem odwołania.

Na członków tej rady przybocznej należy powoływać tylko takie osoby, które dzięki zatrudnieniu w dziedzinie rolnictwa posiadają potrzebne wiadomości zawodowe i są dokładnie obzajomione ze stosunkami rolniczymi swego powiatu.

Urząd członka przybocznych rad rolniczych jest urządem honorowym i nie jest połączony z żadnymi poborami. Od urzędu członka przybocznej rady rolniczej, która ma być ustanowiona w siedzibie politycznej władzy powiatowej, wolno uchylić się tylko z ważnych powodów.

Przyboczne rady rolnicze mają władzom politycznym służyć radą we wszystkich sprawach, dotyczących produkcji rolniczej. Nie mają one prawa wydawania uchwał.

XI. Postanowienia ogólne.

§ 31.

Naczelnym nadzorem nad całą służbą, dotyczącą produkcji rolniczej, przysługuje politycznej władzy krajowej.

Władza ta ma posługiwać się przytem osobnymi organami, które ma do rozporządzenia lub które w razie potrzeby należy ustanowić (inspektorzy kultury krajowej itd.). Polityczna władza krajowa ma wydawać swoje rozstrzygnięcia i zarządzenia we wszystkich sprawach, dotyczących produkcji rolniczej, po wysłuchaniu przybocznej rady rolniczej, jaka ma być ustanowiona w siedzibie tej władzy.

§ 32.

Kierownictwo całej pracy koło uprawy i żniw w powiecie politycznym należy do politycznej władzy powiatowej. Sprawuje ona nadzór nad wykonaniem postanowień tego rozporządzenia za pośrednictwem komisji dla żniw i naczelników gminy, tutejszych odrębnych organów, które w razie potrzeby należy ustanowić (powiatowi komisarze rolnictwa). Komisje dla żniw i naczelnicy gmin są obowiązani stosować się do wskazówek władzy politycznej. Polityczna władza powiatowa może zarządzać komisji dla żniw i naczelników gmin zmiany i unieważnienie, członków komisji dla żniw,

którzy się okazali niezdatnymi, stroniecznymi lub niechętnymi do pracy, każdej chwili pozbawić urzędu i zarządzać powołanie osób odpowiednich.

§ 33.

O ile nie przyjdzie do skutku dobrowolne porozumienie, rozstrzyga polityczna władza powiatowa także ewentualne roszczenia o wynagrodzenie szkody, powstałej w danym razie wskutek czasowego używania cudzego gruntu w myśl niniejszego rozporządzenia (§ 7., ustęp 1., i § 27.).

§ 34.

Polityczna władza powiatowa ma wydawać przysługujące jej wedle tego rozporządzenia rozstrzygnięcia i zarządzenia po wysłuchaniu ustanowionej w jej siedzibie przybocznej rady rolniczej; wyjątek stanowią sprawy karne.

§ 35.

Organы lasowo-technicznej służby administracji politycznej, tutejsze w krajach, w których istnieją władze rolnicze, organa tejże władzy, są obowiązane wspierać władze polityczne i komisje dla żniw w wykonaniu poruczonych im zadań.

§ 36.

Przeciw zarządzeniom władz politycznych, wydanych w wykonaniu tego rozporządzenia, niedopuszczalny jest wszelki dalszy tok instancji; wyjątek stanowią sprawy karne.

§ 37.

Polityczna władza krajowa może zmienić dla swego obszaru administracyjnego lub części tegoż czasokresy, przewidziane w tem rozporządzeniu, jeżeli tego wymagają okoliczności.

§ 38.

Czy grunt należy uważać za grunt gospodarstwa rolnego w rozumieniu postanowień §§ 3. do 5., tego nie należy oceniać wedle jego przynależności do katastru, lecz wedle jego każdorzędnego rzeczywistego stanu kultury.

XII. Postanowienia karne.

§ 39.

Grzywną do 5000 K lub aresztem do dwóch miesięcy, o ile czyn nie podlega surowszej karze, będzie ukarany:

- a) kto podaje nieprawdziwe okoliczności, aby spowodować orzeczenie władzy o niedopuszczalności uprawy gruntu, nie używającego do celów gospodarczych (§ 3., ustęp 4.) lub nieprzydzielenie gruntu po myśli § 5., ustęp 2., lub nienosprawiedliwione ograniczenie czasowe takiej uprawy lub takiego przydzielenia;
- b) właściciel gruntu, który wprawdzie rozpoczął uprawę gruntu pod rośliny spożywcze lub pastewne, jednak z własnej winy zaniedbał dalszej uprawy (§ 3., ustęp 1., i § 5., ustęp 2.);
- c) osoby trzecie, które podjęły się na podstawie postanowień § 3., ustęp 3., lub § 5., ustęp 1., uprawy gruntu i zaniechały jej z własnej winy;
- d) kto pozatem nie stosuje się do przepisów tego rozporządzenia lub do zarządzeń władzy, wydanych na podstawie tegoż albo kto działa wbrew tym przepisom i zarządzeniom.

Postępowanie karne należy do władz politycznych.

§ 40.

Jeżeli władza publiczna lub osoba, wymieniona w § 68. ust. kar., doniesie na podstawie własnych spostrzeżeń służbowych o przekroczeniu postanowień niniejszego rozporządzenia, to polityczna władza powiatowa może bez poprzedzającego postępowania oznaczyć zasłużoną karę osądem, o ile uzna za stosowne wymierzyć grzywnę do wysokości 50 K, a w razie nieściągalności grzywnę karę na wolność do dni trzech.

§ 41.

Osąd musi zawierać następujące szczegóły:

1. nazwisko i miejsce zamieszkania obwinionego lub inne oznaczenie tożsamości, wykluczające wszelką wątpliwość;

2. czyn karygodny, czas i miejsce popelnienia tegoż;

3. nazwę władzy lub nazwisko osoby, która zrobiła doniesienie;

4. naruszony przepis i zastosowane postanowienie karne;

5. wymiar kary;

6. prawo sprzeciwu i termin do sprzeciwu;

7. władzę, która wydaje osąd.

Osąd musi być już na zewnątrz jako taki widoczny, a wymiar kary, tudzież termin do sprzeciwu być podany w sposób rzucający się w oczy.

§ 42.

Przeciw każdemu osądowi można wnieść w ciągu dni ośmiu po jego doręczeniu sprzeciw do władzy, która osąd wydała.

Jeżeli sprzeciw nie wniесiono w ciągu dni ośmiu, to osąd staje się wykonalny.

Jeżeli sprzeciw wniesiono na czas, to należy wdrożyć zwyczajne postępowanie karne.

Również należy wdrożyć zwyczajne postępowanie karne wtedy, gdy władza dowie się o faktach, które podają w wątpliwość słuszność osądu.

XIII. Postanowienia końcowe.

§ 43.

Przepisy, obowiązujące właściciela gruntu na podstawie tego rozporządzenia, stosują się także odpowiednio do dzierżawcy, użytkowcy i innych osób uprawnionych do pobierania pożytków.

§ 44.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dnia 2. lutego 1918.

Równocześnie uchyla się rozporządzenia ministerialne z dnia 5. sierpnia 1914, Dz. u. p. Nr. 200, z dnia 25. września 1914, Dz. u. p. Nr. 252, i rozporządzenie Urzędu dla wyżywienia ludności z dnia 21. czerwca 1917, Dz. u. p. Nr. 266. Natomiast rozporządzenie niniejsze nie dotyczy rozporządzenia ministerialnego z dnia 30. października 1917, Dz. u. p. Nr. 427.

Silva-Tarouca wlr.